

також структури (договірні банківські об'єднання), які не мають владних повноважень, однак мають безпосереднє відношення до діяльності цієї системи.

У зв'язку із вищезазначеним пропонується внести доповнення до ст.4 Закону України "Про банки і банківську діяльність" і викласти її у такій редакції: "Банківська система України складається з Національного банку України, інших банків, банківських об'єднань, філій іноземних банків, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а також банківських спілок та асоціацій, що створені і діють на території України відповідно до законодавства України".

Список використаних джерел

1. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн / П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, О. Д. Гордей : [підруч.] – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 586 с.
2. Матвієнко П. В. Розвиток грошово-кредитних відносин у трансформаційній економіці України / П. В. Матвієнко. – К. : Наукова думка, 2004. – 256 с.
3. Усоскин В. М. Современный коммерческий банк: управление и операции / В. М. Усоскин. – М. : ИПЦ "Вазар-Ферро", 1994. – 320 с.
4. Бінген Р. Фінансування економічного розвитку / Р. Бінген, Е. Гилл, С. Вайт : [пер. з англ. Г. Пехник, В. Дегтярьова]. – Л. : Літопис, 2003. – 416 с.
5. Агарков М. М. Основы банковского права / М. М. Агарков. Курс лекций. Изд. 2-е. Учение о ценных бумагах. Научное исследование. Изд. 2-е. – М. : Изд-во: БЕК, 1994. – 350 с.
6. Финансовое право : [учебник / отв. ред. Н. И. Химичева. – 4-е изд., перер. и доп.]. – М. : НОРМА, 2008. – 768 с.
7. Финансовое право : [учебник / под ред. проф. Е. Ю. Грачёвой]. – М. : Право и закон, Колос, 2003. – 384 с.
8. Деньги, кредит, банки : [учебник / под ред. О. И. Лаврушина. – 2-е изд., перер. и доп.]. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 464 с.
9. Заверуха І. Б. Банківське право : [посібник для студентів] / І. Б. Заверуха. – Львів : Астролябія, 2002. – 222 с.

10. Про банки і банківську діяльність: Закон України [від 7 груд. 2000 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30.

11. Финансовое право Украины : [підручник / Г. В. Бех, О. О. Дмитрик, І. С. Криницький ; за ред. М. П. Кучерявенка]. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 320 с.

12. Ожегов С. И. Словарь русского языка ; [под ред. докт. фил. наук., проф. Н. Ю. Шведовой. Изд. 14-е.]. – М. : Русский язык, 1982. – 816 с.

13. Латковська Т. А. Фінансово-правове регулювання організації та функціонування банківської системи в Україні та зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аналіз / Латковська Тамара Анатоліївна : [авто-реф. дис. на здобуття наук. ступ. докт. юрид. наук: спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право]. – Одеса, 2008. – 36 с.

14. Ковальчук А. Т. Фінансове право України. Стан та перспективи розвитку / А. Т. Ковальчук. – К. : Парламентське вид-во, 2007. – 488 с.

15. Запольский С. В. Дискуссионные вопросы теории финансового права : [монография / С. В. Запольский]. – М. : РАП, Эксмо, 2008. – 160 с.

16. Орлюк О. П. Банківське право / О. П. Орлюк : [навч. посіб.] – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 376 с.

17. Гальчинський А. С. Економічна теорія / А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко : [підручник]. – К. : Вища шк., 2007. – 503 с.

18. Банківське право України : [навч. посіб. ; кол. авт.: Жуков А. М., Юффе А. Ю., Кротюк В. Л., Пасічник В. В., Селіванов А. О. та ін. / за заг. ред. А. О. Селіванова]. – К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2000. – 384 с.

19. Воронова Л. К. Фінансове право України / Л. К. Воронова : [підручник]. – К. : Прецедент; Моя книга, 2006. – 448 с.

20. Костюченко О. А. Банківське право України / О. А. Костюченко : [підручник / 4-е вид.]. – К. : А.С.К., 2006. – 624 с.

21. Гетманцев Д. О. Банківське право України / Д. О. Гетманцев, Н. Г. Шукліна. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.

22. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України [від 23 лют. 2012р.] // Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 2012-№50 – Ст.564.

23. Златина Н. Э. К вопросу о системе гарантирования банковских вкладов / Н.Э. Златина // Научные труды. Российская академия юридических наук. Вып. 9. В 3 т. – М. : Издательская группа "Юрист", 2009. – [Т. 2]. – С. 96–100.

24. Офіційна сторінка асоціації українських банків [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://aub.org.ua>

Надійшла до редколегії 27.09.13

Н. Златина, канд. юрид. наук, доц.
Национальный лингвистический университет, Киев

ТЕОРЕТИЧЕСКИ-ПРАВОВАЯ ОСНОВА ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПОНЯТИЯ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ

В статье исследуется теоретическая и практическая основа понятия банковской системы с рассмотрением полного перечня её составляющих элементов. Также, в статье анализируется место банковской системы в системе государства.

Ключевые слова: банк, система, банковская система, финансово-кредитная система.

N. Zlatina, Candidate of Legal Sciences, Associate Professor
National Linguistic University, Kyiv

THEORETICALLY LEGAL FRAMEWORK DEFINITION OF THE BANKING SYSTEM

This article examines the theoretical and practical basis of the concept of the banking system with the consideration of the full list of its constituent elements. Also, the article analyzes the position of the banking system in the country.

Keywords: bank, system, banking system, financial and credit system.

УДК 347.625

Б. Левківський, канд. юрид. наук, ст. наук. співроб.
Науково-дослідний інститут приватного права та підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака, Київ

ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ОКРЕМИХ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ПОДРУЖЖА

У статті, за допомогою окремих методів, проведено правовий аналіз норм чинного законодавства України які регулюють особисті немайнові права подружжя, а також досліджено окремі аспекти судового захисту цих прав. За результатами аналізу норм матеріального та процесуального права, окремих цивільних справ висунуті конкретні пропозиції по удосконаленню чинного законодавства України щодо захисту особистих немайнових прав подружжя.

Ключові слова: шлюб, подружжя, особисті немайнові права, волевиявлення, підстави захисту, способи захисту, судовий захист.

Вступ. Чинне сімейне законодавство України регулює відносини які, як правило, засновані на шлюбі, близькому спорідненні або такі, які виникають в наслідок складних юридичних складів (реєстрація народження, реєстрація шлюбу) та приривються до відносин між близькими особами, або родичами (усиновлення).

Загальні принципи побудови сімейних та шлюбних відносин закріплено у положеннях Конституції, яка за-

кріплюючи найважливіші права людини, які утворюють певну систему суб'єктивних прав особи, визначають і статус подружжя. У Конституції зокрема закріплено рівність прав чоловіка і жінки в суспільстві, державі: "Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей" (ст. 24) зазначений принцип поширюється на шлюбні та сімейні відносини. Так, у ст. 51 Конституції зазначено: "Шлюб

ґрунтується на вільній згоді жінки і чоловіка. Кожен із подружжя має рівні права і обов'язки у шлюбі та сім'ї".

Положення Конституції України розвиває Сімейний кодекс України (надалі – СК), який закріплює низку найважливіших прав подружжя, як особистих немайнових так і майнових. Регулювання сімейних відносин здійснюється цим кодексом з метою побудови сімейних відносин на паритетних засадах, на почуттях взаємної любові та поваги, взаємодопомоги та підтримки (ч.2 ст.1 СК).

Відповідно до СК, учасник сімейних відносин не може мати привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, статі, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, матеріального стану, місця проживання, за мовними та іншими ознаками (ч.5 ст. 7 СК).

Актуальність. Належне здійснення прав та виконання обов'язків подружжя гарантується відповідними засобами, зокрема шляхом закріплення зазначених прав у нормах чинного сімейного законодавства, встановленням відповідних санкцій за неналежне виконання прав або здійснення обов'язків, через закріплення права на захист у спосіб визначений чинним законодавством.

Нажаль, аналіз норм матеріального права та правозастосовної практики свідчить, що на сьогоднішній день практично неможливо здійснити належним чином захист особистих немайнових прав подружжя не залежно від соціального статусу або матеріального становища кожного з них, прав дружини – домогосподарки чи прав чоловіка – впливового бізнесмену.

Через свою "конструктивну" застарілість, норми чинного законодавства України не здатні забезпечити регулювання сучасних сімейних правовідносин на належному рівні, не можливо вирішити окреслену проблему і шляхом "латання", внесення хаотичних, не системних змін з метою підтримання вже морально застарілого законодавства.

Тільки розробка та впровадження нових правових конструкцій, можливо, за рахунок рецепції норм законодавства інших країн, в яких суспільні відносини, що тільки виникають в Україні, існують понад кілька десятиліть, дозволить змінити той стан, який на сьогодні існує.

Звичайно, що запропонувати якісно новий нормативний документ в межах наукової статті не можливо, та це і не є метою даного дослідження, а от звернути увагу наукової спільноти на існуючі проблеми та запропонувати шляхи вирішення цих проблем, з урахуванням меж, завдань та можливостей викладу матеріалу у науковій статті цілком можливо.

Саме тому, **метою даної роботи** є проведення аналізу норм чинного законодавства України які регулюють особисті немайнові права подружжя, дослідити окремі аспекти судового захисту цих прав. Висунути пропозиції, які базуються на результатах аналізу норм матеріального та процесуального права, окремих цивільних справ, щодо удосконалення чинного законодавства України у сфері захисту особистих немайнових прав подружжя.

Тема захисту суб'єктивних сімейних прав, зокрема особистих немайнових прав подружжя не позбавлена уваги науковців. У науковій літературі постійно відбувається аналіз чинного сімейного законодавства України, пропонуються певні шляхи подолання законодавчих прогалин, що були виявлені під час їх застосування.

Останніми науковими розробками, що присвячені дослідженню заявленої у даній статті проблематики, є зокрема монографія Стефанчука Р.О. в якій на фундаментальному рівні дослідженні теоретичні питання здійснення та захисту особистих немайнових прав фізичних осіб, зокрема і особисті немайнові права, що виникають у сфері сімейних відносин.

Проблемі захисту немайнових прав подружжя присвячено також низку наукових статей, зокрема статті Почекіної О., Фогель Л. Б. та Скіченко А., у межах яких не досліджено питання реалізації та захисту особистих немайнових прав подружжя висвітлених у даній роботі. Існуючи на сьогодні наукові розробки вітчизняних вчених присвячені цій тематиці, закладають підґрунтя та надають творчого натхнення для подальших наукових пошуків.

Виклад основного матеріалу. Чинне законодавство України наділяє подружжя, кожного з них, певним обсягом особистих немайнових прав. Так, зокрема подружжя є носієм права на повагу до своєї індивідуальності, своїх звичок та уподобань (ст. 51 СК), права на фізичний та духовний розвиток (ст. 52 СК), право дружини та чоловіка на розподіл обов'язків та спільне вирішення питань життя сім'ї (ст. 54 СК), право на свободу та особисту недоторканість (ст. 56 СК) тощо.

Нажаль, не сприяє захисту особистих немайнових прав та тенденція, яка останнім часом виникла у правозастосовній практиці, цілковите ігнорування судом захисту особистих немайнових прав подружжя, зокрема права вирішення всіх питань життя сім'ї за взаємною згодою.

Відповідно до ч. 2 ст. 54 СК усі найважливіші питання життя сім'ї мають вирішуватися подружжям спільно, на засадах рівності. Одним із таких важливих питань життя сім'ї є укладення одним із подружжя договорів з приводу залучення коштів третіх осіб (кредит). Вбачається, що у випадку укладення одним із подружжя договорів, які передбачають виникнення у нього майнових зобов'язань перед третіми особами, необхідно передумовою укладення даного договору є отримання попередньої згоди від іншого з подружжя, оскільки боргові зобов'язання одного з подружжя, за певних обставин можуть породжувати обов'язки для іншого, можуть вплинути на права та обов'язки іншого з подружжя, який не є стороною у даному договорі.

Так, відповідно до ст. 73 СК, за зобов'язаннями одного з подружжя стягнення може бути накладено не лише на його особисте майно і на частку у праві спільної сумісної власності подружжя, яка виділена йому в натурі, а і на майно, яке є спільною сумісною власністю подружжя, якщо судом буде встановлено, що договір було укладено в інтересах сім'ї і те, що було одержане за договором, використано на її потреби.

Відповідно до ч. 2 ст. 75 СК, утримання одному з подружжя стягується судом з іншого з подружжя за умови, що платник може надавати утримання.

У деяких випадках ігнорування немайнового права подружжя закріпленого у ч. 2 ст. 54 СК, може негативно вплинути і на права неповнолітніх дітей. Відповідно до ст. 182 СК, однією з обставин, яка враховується судом при стягненні аліментів на неповнолітню дитину є матеріальне становище платника аліментів.

Таким чином у випадку подання позову про стягнення аліментів на утримання одного з подружжя або/і на неповнолітню дитину, за наявності непогоджених подружжям кредитних зобов'язань у зобов'язаного подружжя, суд може стягнути аліменти у меншому розмірі ніж цього вимагають інтереси нужденних осіб, що у окремих випадках створює можливість для зловживання з боку зобов'язаної особи.

Підтвердженням зазначеному є рішення Голосіївського районного суду міста Києва по цивільній справі № 2601/14913/12. Суд ухвалив рішення про стягнення з зобов'язаної особи аліментів на утримання неповнолітньої дитини у меншому розмірі ніж вимагала позивач, посилаючись на існування у зобов'язаної особи кількох кредитних договорів про існування яких позивач дізналася під час судового засідання. Позивач посилаючись

на відсутність її письмової згоди на отримання кредиту, на виникнення кредитних зобов'язань у відповідача перед підконтрольною йому фінансовою установою, використання відповідачем коштів не в інтересах сім'ї, безрезультатно просила суд визнати, що зазначені договори було укладено не в інтересах сім'ї [1].

Не сприяє захисту особистих немайнових прав чоловіка та дружини, незрозуміла та необґрунтована позиція ВССУ. Відповідно до п. 25 Постанови Пленуму Вищого Спеціалізованого Суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ від 30.03.2012 р. № 5 "Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин", при оспорюванні кредитного договору чи договору поруки, застави/іпотеки іншим із подружжя суди мають виходити з такого: Положення статті 65 СК щодо порядку розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, регулюють відносини, які стосуються розпорядження майном, що є у спільній сумісній власності подружжя, і не стосуються права одного із подружжя на отримання кредиту, оскільки кредитний договір є правомочним щодо отримання у власність грошових коштів.

Пленум просто проігнорував положення чинного законодавства щодо немайнових прав подружжя, зосередивши свою увагу виключно на майнових і навряд випадково. Спільний аналіз наведених вище норм дозволяє стверджувати, що подружжя має узгоджувати не тільки питання щодо відчуження майна, а і питання отримання кредиту одним із них.

З урахуванням вищенаведеного, з метою захисту немайнових та пов'язаних з ними майнових прав подружжя вбачається необхідним внести зміни у чинне законодавство, зокрема, викласти ч. 2 ст. 54 СК у такій редакції: "абзац перший – Усі найважливіші питання життя сім'ї мають вирішуватися подружжям спільно, на засадах рівності. Абзац другий – Укладення одним із подружжя договорів які виходять за межі дрібного побутового, передбачають виникнення у цього з подружжя значних зобов'язань майнового характеру, можливе виключно після надання нотаріально посвідченої письмової згоди іншого з подружжя. Абзац третій – Усунення чоловіка, дружини від вирішення питань життя сім'ї є підставою для розірвання шлюбу."

Попри всі існуючі на сьогодні проблеми судового захисту він залишається найбільш ефективним. Судовий захист відноситься до юрисдикційної форми захисту. Аналіз чинного сімейного законодавства дає змогу виділити дві основні форми захисту сімейних прав юрисдикційну та неюрисдикційну.

При цьому під поняттям юрисдикційної, як правило, розуміють діяльність уповноважених державою органів щодо захисту порушених або оспорених суб'єктивних прав, тоді як неюрисдикційна форма захисту охоплює діяльність громадян та організацій щодо захисту цивільних прав та охоронюваних законом інтересів, які здійснюються ними самостійно, без звернення за допомогою до державних чи інших компетентних органів [2, с. 183].

Відповідно до ст. 18 СК кожен учасник сімейних відносин, який досяг чотирнадцяти років, має право на безпосереднє звернення до суду за захистом свого прав або інтересу. Суд у свою чергу може застосувати способи захисту які встановлені законом або договором сторін. Одним із способів захисту особистих немайнових прав подружжя судом є, зокрема спосіб закріпленний у п. 3 ч. 2 ст. 18 СК, припинення правовідношення, а також його анулювання.

Однак, чинне сімейне законодавство, в окремих випадках містить певні обмеження на реалізацію подруж-

жям цього способу захисту. Встановлення такого обмеження на законодавчому рівні є дискусійним, вбачається, що його збереження у СК не відповідає інтересам подружжя, розвитку суспільних відносин, державним інтересам, демократизації суспільства.

Як справедливо зазначено у літературі, в правовій державі право і законодавство є основними обмежувачами державного втручання. Ще Ієрінг обґрунтовував необхідність встановлення правових меж для діяльності держави та називав цю ідею "самообмеженням держави". У сучасному суспільстві права й інтереси фізичних осіб та їх забезпечення і розвиток стають пріоритетами. Як наголошується у Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 р.: "Держава може встановити тільки такі обмеження прав, які визначені законом, і лише стільки, скільки це сумісне з їх природою, виключно з метою сприяння загальному добробуту у демократичному суспільстві" [3, с. 129, 130].

Відповідно до ст. 110 СК, позов про розірвання шлюбу не може бути пред'явлений протягом вагітності дружини та протягом одного року після народження дитини, за виключенням випадку вчинення злочину щодо одного з подружжя та дитини, а також у випадку якщо батьківство щодо дитини визнане іншою особою.

Аналіз зазначеної норми дає підстави стверджувати, що дане обмеження стосується як чоловіка так і дружини. Така правова позиція підтверджується і п. 9 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007 р. № 11 "Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя".

Зазначене обмеження діє виключно щодо позовного провадження розгляду справ про розірвання шлюбу, тобто у випадку існування спору між подружжям щодо розірвання шлюбу. У випадку розірвання шлюбу за спільною заявою чоловіка та дружини у порядку встановленому ст. 109 СК, зазначене обмеження не застосовується, це підтверджує аналіз зазначеної норми та відсутність будь-яких застережень у наведеній вище Постанові щодо порядку розгляду спільної заяви про розірвання шлюбу.

Припустимо мала місце негідна поведінка чоловіка (подружжя зрада), у зв'язку з цією поведінкою вагітна дружина втратила почуття любові та поваги до свого чоловіка бажає реалізувати своє немайнове право на особисту свободу, право на припинення шлюбу (ст. 56 СК). Однак, розірвати шлюб за власної ініціативи без згоди чоловіка, протягом своєї вагітності дружина не зможе. Збереження шлюбу у такому випадку не тільки не відповідає її інтересам, а і може становити певну небезпеку для її фізичного стану, для здоров'я дитини. Таким чином дружина, права якої було порушено, у даному випадку є постраждалою особою, позбавлена можливості їх захисту та реалізації інших своїх прав (права на особисту свободу, права на повагу до себе). З огляду на зазначене, збереження цього обмеження не узгоджується з завданнями СК, визначеними у ч. 2 ст. 1 кодексу.

Вбачається, що зазначене обмеження не відповідає принципу свободи реалізації особистих немайнових прав, ні принципам, ні засадам побудови сімейних та шлюбних відносин, свободі їх існування та припинення.

Більш вдала правова конструкція, яка встановлює обмеження щодо розірвання шлюбу, міститься в законодавстві Німеччини. Зокрема, відповідно до ст. 1568 Цивільного уложення Німеччини, шлюб не підлягає розірванню незалежно від того, що він фактично припинився, коли та оскільки інтереси неповнолітніх дітей від цього шлюбу вимагають його збереження в порядку

виключення з особливих підстав або коли та оскільки розірвання шлюбу в наслідок надзвичайних підстав було б настільки несправедливим для іншої сторони, яка відмовляє заявникові у згоді на розлучення, що його збереження, навіть з урахуванням інтересів заявника, у порядку виключення є необхідним [4, с. 384].

Зазначена норма, хоча і містить певні оціночні категорії однак, встановлює обмеження щодо розірвання шлюбу не в залежності від наявності особливого фізичного стану одного з подружжя (вагітності), віку неповнолітніх дітей, а в залежності від інтересів кожного з подружжя та з урахуванням інтересів неповнолітніх дітей, що є більше виправданим. Слід також звернути увагу, що зазначене обмеження буде діяти тільки у тому випадку, якщо інтереси особи, яка заперечує розірвання шлюбу вимагають його збереження попри інтереси ініціатора розірвання.

Застосування даної конструкції у чинному законодавстві України щодо регулювання зазначених відносин подружжя не тільки буде відповідати завданням СК, а і

не буде суперечити принципам побудови сімейних та шлюбних відносин.

Висновки. Висновки та пропозиції даної роботи можуть бути використані як для удосконалення захисту особистих немайнових прав подружжя, так і для подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Архів Голосіївського районного суду міста Києва цивільна справа № 2601/14913/12.
2. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): Монографія / Відп. ред. Я.М. Шевченко. – К: КНТ, 2008. – 626 с.
3. Мічурін Є.О. Особливості участі юридичних осіб публічного права у цивільних правовідносинах / Є.О. Мічурін // Актуальні питання правового регулювання участі суб'єктів публічного права в приватних відносинах : зб. наук. пр. / НАПрН України, НДІ приват. права і підприємництва ; за ред. : акад. НАПрН України О.Д. Крупчана, доц. О.О. Первомайського. – К. : Ред. журн. "Право України", 2013. – 256 с.
4. Цивільне уложення Німеччини = Deutsches Bürgerliches Gesetzbuch mit Einführungsgesetz : Ввод. Закон до Цивільного уложення; Пер. з нім.; Наук. Редактори – О.Л.Маковський [та інш.]. – М. : Волтерс Клувер, 2004. – 816 с. – (Серія "Німецькі та Європейські закони"; Кн. 1).

Надійшла до редколегії 27.09.13

Б. Левковський, канд. юрид. наук, ст. науч. сотр.

Научно-исследовательский институт частного права и предпринимательства им. Ф. Г. Бурчака, Киев

ОСОБЕННОСТИ ЗАЩИТЫ ОТДЕЛЬНЫХ ЛИЧНЫХ НЕИМУЩЕСТВЕННЫХ ПРАВ СУПРУГОВ

В статье, с помощью отдельных методов, проведен правовой анализ норм действующего законодательства Украины, которые регулируют личные неимущественные права супругов, а также исследованы отдельные аспекты судебной защиты этих прав. По результатам анализа норм материального и процессуального права, отдельных гражданских дел выдвинуты конкретные предложения по совершенствованию действующего законодательства Украины относительно защиты личных неимущественных прав супругов.

Ключевые слова: брак, супруги, личные неимущественные права, волеизъявления, основания защиты, способы защиты, судебная защита.

B. Levkovsky, PhD. Legal. Sciences, Senior Fellow,

Research Institute of Private Law and Business University. FG Burchak, Kyiv

FEATURES OF SELECTED REMEDY MORAL RIGHTS OF SPOUSES

In an article by the individual methods conducted a legal analysis of the current legislation of Ukraine, which regulate the moral rights of the spouses, and also investigated some aspects of the judicial protection of those rights. According to the analysis of substantive and procedural law, individual civil cases put forward concrete proposals to improve the current legislation of Ukraine concerning the protection of the moral rights of the spouses.

Keywords: marriage, spouses, moral rights, expression, base security, methods of protection, judicial protection.

УДК 347.9

І. Ізарова, канд. юрид. наук, доц.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

ЕТАПИ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНОЇ СПРАВИ У СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНИЙ АНАЛІЗ

Стаття присвячена визначенню правової природи центральної стадії цивільного судочинства – судового розгляду та форми його проведення – судового засідання у справі, а також етапів судового розгляду як стадії і частин судового засідання, однозначне визначення яких є дискусійним.

Ключові слова: цивільне судочинство, судовий розгляд, судове засідання, етапи судового розгляду.

Судопроизводство предоставляет сторонам возможность приводить свои доказательства и правовые основания, а судье войти в суть дела. Эти стадии процесса суть сами права, их ход должен быть поэтому определен законом, и они составляют существенную часть теоретической науки о праве.

Гегель Г.В.Ф. Философия права, §222

Провадження у цивільних справах відповідно до закону відбувається стадійно: на стадії відкриття провадження у справі вирішується питання про його підстави і передумови, на стадії провадження у справі досудового розгляду суд з'ясовує можливість досудового мирного врегулювання спору або, у разі неможливості такого врегулювання, провадить всі дії, які є необхідними для судового розгляду справи, і власне на стадії судового розгляду справи відбувається її розгляд і вирішення. Судовий розгляд справи є найважливішою центральною стадією будь-якого провадження цивільного судочинства, на якій здійснюються основні процесуальні дії

суду та учасників процесу, спрямовані на її вирішення – відбувається з'ясування фактичних обставин справи, зокрема, сторони та інші особи, які беруть участь у справі, виступають зі своїми вимогами та запереченнями перед судом, проводиться дослідження і оцінка доказів в справі і ухвалюється рішення суду у справі. Ця стадія проводиться поетапно і в науці цивільного процесуального права і в чинному законодавстві, існують певні дискусійні питання щодо визначення етапів та форми проведення цієї стадії цивільного судочинства.

